

УДК 621.326

Мінаєва В.– Екологія/м

Маріупольський державний університет

ТРАНСПОРТ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ МІСТА

Науковий керівник: к.е.н., доцент Мітюшкіна Х. С.

Minaieva V.

MariupolState University

TRANSPORT AND ITS IMPACT ON THE ENVIRONMENT CITY

Supervisor: Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Mityushkyna
K. S.

Ключові слова: транспорт, вплив, навколишнє середовище

Keywords: transport, impact, environment

Однією з важливих екологічних, медико-соціальних проблем є транспортні системи пересування, зокрема ті, що забезпечують функціонування великих населених пунктів та їх зв'язків між собою. Насамперед це масові види транспортних засобів - автотранспорт, електротранспорт, які функціонують у межах міста.

Розширення території міст, зростання чисельності населення вимагають розвитку транспортних систем, виявляють властиві місту транспортно-експлуатаційні та планувальні тенденції і проблеми, які особливо гостро відчуються у великих (з населенням понад 250 тис. чол.) містах, де використовують декілька видів міського транспорту. В результаті зростання чисельності населення міст, в них відбувається освоєння нових, віддалених від центру територій, що приводить до збільшення протяжності транспортних ліній, зростання кількості пересадок й дальності перевезень. Відтак, метою роботи є дослідження впливу окремих видів транспорту на навколишнє середовище міста.

Якість обслуговування населення міста міським транспортом оцінюється даними аналізу згідно з яким виявлено, що біля 30% населення проживає в зоні якісного транспортного обслуговування, 30% населення — в зоні задовільного транспортного обслуговування і 40% населення — в зоні незадовільного транспортного обслуговування. Середні витрати часу на так звані "трудова поїздки" становлять 40-50 хв, в деяких випадках більше години.

Для забезпечення пасажирських перевезень у містах використовують автомобільний (автобуси, маршрутні таксі, таксі) та електричний (трамваї, тролейбуси) транспорт; для великих міст — також метрополітен. Кожен із вказаних видів транспорту має переваги і недоліки. Автомобільний бум останнім часом привів до значною завантаження вулиць міста автомобілями, будівництво інфраструктури, необхідної для обслуговування автомобілів у місті, здійснюється повільно.

Значні переваги має електротранспорт: використання трамваїв та тролейбусів. В умовах урбанізації, розширення території багатьох міст, появою обширних приміських зон із житловими забудовами виникла необхідність населення у дальніх поїздках. Електротранспорт допомагає забезпечити обслуговування пасажирів в цих умовах,

забезпечує високу середню швидкість сполучення (30-40 км/год.); дозволяє зменшити витрати часу на здійснення поїздок[1].

Гострою проблемою міського електротранспорту України є значна зношеність рухомого складу, відсутність нових трамваїв та тролейбусів. Фактична потужність трамвайних депо у більшості міст України обмежена і становить 75 %, а тролейбусних — 50-60% від потреби. Рівень обслуговування населення міським транспортом не відповідає показникам транспортного забезпечення.

Широкого розповсюдження для перевезень пасажирів в межах великих міст мають метрополітени. В Україні метрополітен використовують в Києві, Харкові, Дніпропетровську. Значна швидкість сполучення, комфортабельність та надійність — стає надзвичайно привабливим видом транспорту для більшості громадян. Метрополітеном користується велика кількість людей, в м. Києві, наприклад, щоденно перевозять біля 1 млн. пасажирів. Із-за надмірної вартості будівництва, значних експлуатаційних витрат метрополітен стає прийнятним лише для потужних, сталих пасажиропотоків.

Автомобільний, залізничний, морський, річковий, авіаційний, трубопровідний та інші види транспорту постійно впливають на стан навколишнього середовища, забруднюючи повітря, воду, ґрунти, ліси. На транспорт припадає до 70 % хімічного й 90 % шумового забруднення (особливо в містах). На автомобільний транспорт припадає 94 % викидів оксиду вуглецю, 44 % оксиду азоту. Майже на 60 % забруднення атмосфери у великих містах залежить від роботи пересувних транспортних засобів.

На 15 тис. км пробігу автомобіль споживає в середньому 4 350 кг кисню, водночас викидаючи 3 250 кг вуглекислого газу, 530 кг оксиду вуглецю, 93 кг отруйних вуглеводнів, 27 кг оксиду азоту. У процесі експлуатації одного автомобіля витрачається 10 кг гумових матеріалів, а спрацювання шляхів із твердим покриттям становить 1 мм, що на відстані 1 000 км спричинює викид 100 т пилу. Цей пил містить майже 200 елементів забруднюючих речовин, у тому числі канцерогенний бензопірен, свинець, хлор тощо [2].

У великих містах недостатній контроль за забрудненням атмосферного повітря автотранспортними засобами спричинює гострі хронічні отруєння та активізацію деяких хвороб, зокрема, алергії, злоякісних пухлин, лейкозів, анемії, серцево-судинних захворювань, «сухого нежитю» тощо. Негативні наслідки викликає фотохімічний смог, який містить багато отруйних речовин. Забруднення атмосфери транспортними й іншими технічними засобами негативно позначається на стані тваринного та рослинного світу. Під впливом забруднення атмосфери погіршується біохімічна активність лісу та ґрунтів, знижується врожайність сільськогосподарських культур.

Зниження негативного впливу автомобіля на навколишнє середовище - важлива умова поліпшення міського середовища. Найбільш радикальний спосіб вирішення питання - зменшити число автомобілів. Однак, автомобільний парк зростає. Поки найбільш реальним варіантом вирішення проблеми є зменшення шкоди від автомобіля за рахунок зниження витрат пального та підвищення його якості [3].

Література:

1. Екологічний вплив міського транспорту на навколишнє середовище— [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://bibliofond.ru/view.aspx?id=485369>;
2. Екологія: Транспорт— [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://childflora.org.ua/?page_id=32;
3. Білявський Г. О. Основи екології: підручник / Білявський Г. О., Фурдуй Р. С., Костіков І. Ю. – 2-ге вид. – К.: Либідь, 2005. — 408 с.